

Adresa / Адреса / Address:

Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine
V kozarske brigade 18 78000 Banja Luka, BiHДирекција за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине
V козарске бригаде 18 78000 Бања Лука, БиХBosnia and Herzegovina Directorate of Civil Aviation
V kozarske brigade 18 78000 Banja Luka, B&HTel/Ten/Phone: +387 51 921 222, Fax: +387 51 921 520
e-mail: bhdca@bhdca.gov.ba
www.bhdca.gov.ba**OBRAZAC SADRŽAJA OBUKE, ISPIT PRAKTIČNE OSPOSOBLJENOSTI I PROVJERA STRUČNOSTI ZA JEDNOPILOTNI AVION, OSIM KOD SLOŽENIH AVIONA VISOKIH PERFORMANSI***Content of the Training, Skill Test and Proficiency Check Form for Single Pilot Aeroplane
Except for High-performance Complex Aeroplanes*

Provjera praktične osposobljenosti <i>Skill Test</i>	Provjera stručnosti <i>Proficiency Check</i>	Ovlašćenje za tip <i>Type Rating</i>	Ovlašćenje za klasu <i>Class Rating</i>	
			SEP	MEP
☐	☐	.....	☐	☐

Prvo izdavanje <i>Initial Issue</i>	Produženje ovlaštenja <i>Revalidation</i>	Obnavljanje ovlaštenja <i>Renewal</i>
☐	☐	☐

IME I PREZIME KANDIDATA: <i>APPLICANT'S NAME AND SURNAME:</i>	
TIP/BROJ DOZVOLE KANDIDATA: <i>LICENCE TYPE / NUMBER:</i>	
POTPIS KANDIDATA: <i>APPLICANT'S SIGNATURE:</i>	

IME I PREZIME INSTRUKTORA: <i>INSTRUCTOR'S NAME AND SURNAME:</i>	
DOZVOLA TIP/BROJ: <i>LICENCE TYPE / NUMBER:</i>	
POTPIS INSTRUKTORA: <i>INSTRUCTOR'S SIGNATURE:</i>	

IME I PREZIME ISPITIVAČA: <i>EXAMINER'S NAME AND SURNAME:</i>	
DOZVOLA TIP/BROJ: <i>LICENCE TYPE / NUMBER:</i>	
BROJ OVLAŠTENJA I ULOGA ISPITIVAČA: <i>NUMBER OF AUTHORISATION AND ROLE OF EXAMINER:</i>	
POTPIS ISPITIVAČA: <i>EXAMINER'S SIGNATURE:</i>	

A	FFS	FTD	OTD	Tip zrakoplova: <i>Aircraft Type:</i>	Registracija: <i>Registration:</i>	Vrijeme provjere: <i>Total Flight Time:</i>	Datum provjere: <i>Date of Test/Check:</i>
☐	☐	☐	☐				

Sljedeći simboli znače (The following symbols mean):

M = **obavezna vježba** (mandatory exercise)

P = **osposobljen kao PIC ili kopilot i kao pilot koji pilotira (PF) i pilot koji (trenutno) ne pilotira (PNF)** (trained as PIC or Co-pilot and as Pilot Flying (PF) and Pilot Not Flying (PNF)).

H = **koriste se simulatori letenja za ovu vježbu, ako su raspoloživi, u slučaju da nisu, avion se može koristiti za manevre i procedure** (flight simulators shall be used for this exercise, if available, otherwise an aeroplane shall be used if appropriate for the manoeuvre or procedure).

P# = **obuka mora da bude dopunjena pretpoletnim pregledom aviona pod nadzorom** (the training shall be complemented by supervised aeroplane inspection).

Praktična obuka će se izvoditi na nivou opreme za obuku prikazanu kao (P), ili se može izvoditi na većem nivou opreme prikazanom strelicom (—>) (The practical training shall be conducted at least at the training equipment level shown as (P), or may be conducted up to any higher equipment level shown by the arrow (—>).

Sljedeće skraćenice se koriste za označavanje opreme (The following abbreviations are used to indicate the training equipment used):

FFS	Simulator letenja (Full Flight Simulator)
FTD	Uređaj za letačku obuku (Flight Training Device)
A	Avion (Aeroplane)

Dijelovi označeni zvjezdicom (*) sekcije 3B i za višemotorne, sekcija 6, će se letjeti samo koristeći instrumente ako je produžavanje/obnavljanje uključeno u ispit praktične osposobljenosti ili provjeru stručnosti. Ako se dio označen zvjezdicom (*) ne leti samo koristeći instrumente tokom ispita praktične osposobljenosti ili provjere stručnosti, i kada nema priznavanja privilegija za IR, ovlaštenje za klasu ili tip će biti ograničeno na VFR (The starred (*) items of section 3B and, for multi-engine, section 6, shall be flown solely by reference to instruments if revalidation/renewal of an IR is included in the skill test or proficiency check. If the starred (*) items are not flown solely by reference to instruments during the skill test or proficiency check, and when there is no crediting of IR privileges, the class or type rating will be restricted to VFR only).

Sekcija 3A mora biti odrađena za produžavanje tipa ili višemotorne klase, samo VFR, kada zahtijevano iskustvo od 10 rutnih sektora nije odrađeno unutar zadnjih 12 mjeseci. Sekciju 3A nije potrebno odraditi ako je odrađena sekcija 3B (Section 3A shall be completed to revalidate a type or multi-engine class rating, VFR only, where the required experience of 10 route sectors within the previous 12 months has not been completed. Section 3A is not required if section 3B is completed).

FFS ili FNPT II će se koristiti za praktičnu obuku za tip ili klasu višemotornih aviona ako su dio odobrenog kursa za ovlaštenje za klasu ili tip. Sljedeće će biti primjenjivo za odobrenje takvog kursa. (An FFS or an FNPT II shall be used for practical training for type or multi-engine class ratings if they form part of an approved class or type rating course. The following considerations will apply to the approval of the course):

- i. **kvalifikacija FFS ili FNPT II kako je utvrđena u odgovarajućim zahtjevima dijela ARA i dijela ORA** (the qualification of the FFS or FNPT II as set out in Part-ARA or Part-ORA);
- ii. **kvalifikovanost instruktora** (the qualifications of the instructors);
- iii. **količina osposobljavanja na FFS ili FNPT II tokom kursa** (the amount of FFS or FNPT II training provided on the course;);
- iv. **kvalifikacije i prethodno iskustvo na sličnim tipovima pilota koji se osposobljava** (the qualifications and previous experience on similar types of the pilot under training).

Kada se ispit praktične osposobljenosti ili provjera stručnosti provodi u višepilotnim operacijama, ovlaštenje za tip će biti ograničeno na višepilotne operacije (When a skill test or proficiency check is performed in multi-pilot operations, the type rating shall be restricted to multi-pilot operations).

Za dobijanje ili zadržavanje privilegija PBN jedan prilaz mora biti RNP APCH. Ako RNP APCH nije moguć, obavlja se u odgovarajuće opremljenom FSTD-u (To establish or maintain PBN privileges one approach shall be an RNP APCH. Where an RNP APCH is not practicable, it shall be performed in an appropriately equipped FSTD).

AVIONI SA JEDNIM PILOTOM, OSIM SLOŽENIH AVIONA VISOKIH PERFORMANSI <i>SINGLE-PILOT AEROPLANES, EXCEPT FOR HIGH-PERFORMANCE COMPLEX AEROPLANES</i>	PRAKTIČNA OBUKA <i>Practical Training</i>			Klasa ili tip aviona, ispit praktične osposobljenosti ili provjera stručnosti <i>Class or Type Rating Skill Test / Proficiency Check</i>			
Manevri / Procedure <i>Manoeuvres / Procedures</i>	FTD	FFS	A	Inicijali instruktora po završetku obuke <i>Instructor's initials when training completed</i>	Provjeren na <i>Checked in</i>	Inicijali ispitivača po završetku ispita <i>Examiner's initials when test completed</i>	
					FFS A	1 st attempt	2 nd attempt
ODJELJAK 1 – Odlazak SECTION 1 - Departure							
1.1. Priprema za let uključuje: dokumentacija, masa i ravnoteža, meteorološki izvještaj <i>Pre-flight includes: Documentation, mass and balance, weather briefing, NOTAM</i>							
1.2. Provjere prije pokretanja motora <i>Pre-start checks</i>							
1.2.1. Vanjska <i>External</i>	P#		P				
1.2.2. Unutrašnja <i>Internal</i>			P		M		
1.3. Pokretanje motora: normalno / tehničke neispravnosti <i>Engine starting: normal / malfunctions</i>	P	→	→		M		
1.4. Taksiranje <i>Taxiing</i>		P	→		M		
1.5. Predletne provjere: provjera motora (ako je primjenjivo) <i>Pre-departure checks: engine run-up (if applicable)</i>	P	→	→		M		
1.6. Procedure polijetanja: normalna s namještanjem zakrilaca po letačkom priručniku, bočni vjetar (ako postoje uslovi) <i>Take-off procedures: normal with Flight Manual flap settings, crosswind (if conditions are available)</i>			P	→	M		
1.7. Penjanje: Vx/Vy zaokreti u zadani smjer, izravnavanje <i>Climbing: Vx/Vy; turns onto the headings, level off</i>			P	→	M		
1.8. ATC saradnja - pridržavanje, R/T procedure <i>ATC liaison – compliance, R/T procedures</i>							
ODJELJAK 2 – Rad u zoni (VMC) SECTION 1 - Airwork (VMC)							
2.1. Pravolinijski horizontalan let na različitim brzinama uključujući i let na kritično maloj brzini sa i bez zakrilaca (uključujući približavanje VMCA kada je to moguće) <i>Straight and level flight at various airspeeds including flight at critically low airspeed with and without flaps (including approach to VMCA when applicable)</i>			P	→			
2.2. Oštri zaokreti (360° lijevi i desni sa nagibom od 45°) <i>Steep turns (360° left and right 45° bank)</i>			P	→	M		
2.3. Prevućeni let i vađenje iz prevučenog leta: i. prevučen let - čist ii. približavanje prev. letu u poniru sa snagom i konfiguracijom za prilaz iii. približavanje prevučenom letu u sletnoj konfiguraciji iv. približavanje prevučenom letu u penjućem zaokretu sa konfiguracijom za polijetanje (samo za jednomotorne avione) <i>Stalls and recovery:</i> i. clean stall ii. approach to stall in descending turn with bank with approach configuration and power iii. approach to stall in landing configuration and power iv. approach to stall, climbing turn with take-off flap and climb power (single engine aeroplane only)			P	→	M		
2.4. Upotreba autopilota i komandni navigacioni uređaj (može se sprovesti u sekciji 3) ukoliko je moguće <i>Handling using autopilot and flight director (may be conducted in Section 3) if applicable</i>			P	→	M		
2.5. ATC saradnja - pridržavanje, R/T procedure <i>ATC liaison – compliance, R/T procedures</i>							

AVIONI SA JEDNIM PILOTOM, OSIM SLOŽENIH AVIONA VISKOIH PERFORMANSI <i>SINGLE-PILOT AEROPLANES, EXCEPT FOR HIGH-PERFORMANCE COMPLEX AEROPLANES</i>		PRAKTIČNA OBUKA <i>Practical Training</i>				Klasa ili tip aviona, ispit praktične osposobljenosti ili provjera stručnosti <i>Class or Type Rating Skill Test / Proficiency Check</i>		
Manevri / Procedure <i>Manoeuvres / Procedures</i>	FTD	FFS	A	Inicijali instruktora po završetku obuke <i>Instructor's initials when training completed</i>	Provjeren na <i>Checked in</i>	Inicijali ispitivača po završetku ispita <i>Examiner's initials when test completed</i>		
					FFS A	1 st attempt	2 nd attempt	
ODJELJAK 3A – Rutne VFR procedure <i>SECTION 3A - En-route procedures VFR</i>								
3A	Procedure na ruti VFR (vidi B.5 (c) i (d)) <i>En-route procedures VFR (see B.5 (c) and (d))</i>							
3A.1	Plan leta, računaska navigacija i čitanje karte <i>Flight plan, dead reckoning and map reading</i>							
3A.2	Održavanje visine, pravca i brzine <i>Maintenance of altitude, heading and speed</i>							
3A.3	Orijentacija, mjerenje vremena i korekcija ETA <i>Orientation, timing and revision of ETAs</i>							
3A.4	Upotreba radio navigacionih sredstava (ukoliko je to moguće) <i>Use of radio navigation aids (if applicable)</i>							
3A.5	Upravljanje letom (navigacijski plan, rutinske provjere goriva, sistema i sistema protiv zaleđivanja) <i>Flight management (flight log, routine checks including fuel, systems and anti-icing)</i>							
3A.6	ATC saradnja - pridržavanje, R/T procedure <i>ATC liaison – compliance, R/T procedures</i>							
ODJELJAK 3B – Instrumentalno letenje <i>SECTION 3B - Instrument flight</i>								
3B.1*		P	→		M			
3B.2*		P	→		M			
3B.3*		P	→		M			
3B.4*		P	→		M			
3B.5*		P	→		M			
3B.6*	P	→	→		M			
3B.7*	P	→	→		M			
3B.8*								
	Namjerno ostavljeno prazno <i>Intentionally left blank</i>							

AVIONI SA JEDNIM PILOTOM, OSIM SLOŽENIH AVIONA VISKOIH PERFORMANSI SINGLE-PILOT AEROPLANES, EXCEPT FOR HIGH-PERFORMANCE COMPLEX AEROPLANES		PRAKTIČNA OBUKA Practical Training				Klasa ili tip aviona, ispit praktične osposobljenosti ili provjera stručnosti Class or Type Rating Skill Test / Proficiency Check		
Manevri / Procedure Manoeuvres / Procedures	FTD	FFS	A	Inicijali instruktora po završetku obuke Instructor's initials when training completed	Provjeren na Checked in	Inicijali ispitivača po završetku ispita Examiner's initials when test completed		
					FFS A	1 st attempt	2 nd attempt	
ODJELJAK 4 – Dolazak i slijetanje SECTION 4 - Arrival and landings								
4.1. Aerodromska procedura dolaska Aerodrome arrival procedure		P	→		M			
4.2. Normalno slijetanje Normal landing		P	→		M			
4.3. Slijetanje bez zakrilaca Flapless landing		P	→		M			
4.4. Slijetanje sa bočnim vjetrom (ukoliko uslovi dozvoljavaju) Crosswind landing (if conditions are suitable)		P	→					
4.5. Prilaz i slijetanje na relantu sa visine 2000' ili više iznad piste (samo za jednomotorne avione) Approach and landing with idle power from up to 2000' above the runway (single engine aeroplane only)		P	→					
4.6. Produžavanje na drugi krug sa minimalne visine Go-around from minimum height		P	→		M			
4.7. Produžavanje i slijetanje noću (ukoliko se primjenjuje) Night go-around and landing (if applicable)	P	→	→					
4.8. ATC saradnja - pridržavanje, R/T procedure ATC liaison – compliance, R/T procedures								
ODJELJAK 5 – Abnormalne procedure i hitni postupci (ovaj odjeljak se može kombinovati sa odjeljcima 1. do 4.) SECTION 5 - Abnormal and emergency procedures (this Section may be combined with Sections 1 through 4)								
5.1. Prekidanje polijetanja na prihvatljivoj brzini Rejected take-off at a reasonable speed	P	→	→		M			
5.2. Simulirani otkaz motora nakon polijetanja (samo za jednomotorne avione) Simulated engine failure after take-off (single engine aeroplanes only)				P	M			
5.3. Simulirano prinudno slijetanje bez motora (samo za jednomotorne avione) Simulated forced landing without power (single engine aeroplanes only)				P	M			
5.4. Simulirate vanredne situacije: i. Požar ili dim u toku leta ii. Kvar raznih sistema Simulated emergencies: i. Fire or smoke in flight ii. Systems malfunctions as appropriate	P	→	→					
5.5. Gašenje i pokretanje motora (samo ME provjera vještine) (na sigurnoj visini ako se provodi u avionu) Engine shutdown and restart (ME skill test) (at a safe altitude if performed in the aircraft)	P	→	→					
5.6. ATC saradnja - pridržavanje, R/T procedure ATC liaison – compliance, R/T procedures								
ODJELJAK 6 – Simulirani asimetrični let (ova sekcija se može kombinovati sa sekcijom 1 do 5) SECTION 6 - Simulated asymmetric flight (This Section may be combined with Sections 1 through 5)								
6.1. *Simulirani otkaz motora za vrijeme polijetanja (na sigurnoj visini, osim ako se izvodi na FFS ili FNPT II) Simulated engine failure during take-off (at a safe altitude unless carried out in FFS or FNPT II)	P	→	→H		M			
6.2. *Asimetrični prilaz i prekid prilaznja Asymmetric approach and go-around	P	→	→		M			
6.3. *Asimetrični prilaz i slijetanje sa potpunim zaustavljanjem Asymmetric approach and full stop landing	P	→	→		M			
6.4. ATC saradnja - pridržavanje, R/T procedure ATC liaison – compliance, R/T procedures								